

DĚTSKÉ SKUPINY

Metodické doporučení přibližuje novou úpravu požadavků na výstavbu podle vyhlášky č. 146/2024 Sb., o požadavcích na výstavbu (dále jen „vyhláška o požadavcích na výstavbu“) na prostory, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině.

Dětská skupina je typ služby péče o děti předškolního věku v kolektivu dětí mimo domácí prostředí. Podmínky založení a provozu dětské skupiny stanovuje zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dětské skupině“). Služba je poskytována mimo domácnost dítěte v kolektivu dětí a je zaměřena na zajištění potřeb dítěte na výchovu, rozvoj schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte.

Nové požadavky na výstavbu se vztahují pouze na nové stavby a nikterak se nedotknou stávajících a řádně užívaných staveb. V případě, že ve stávající stavbě má být zřízena dětská skupina formou změny dokončené stavby, je možné požadavky na výstavbu neuplatnit za podmínek stanovených v § 137 odst. 4 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“).

Toto metodické doporučení se týká posouzení dětských skupin pouze z pohledu stavebního zákona a požadavků na výstavbu. Další požadavky mohou být stanoveny hygienickými předpisy a předpisy k zajištění požární bezpečnosti staveb.

Obsah

1. Právní úprava dětských skupin.....	3
2. Dětská skupina provozována v bytě (obytné místnosti).....	4
3. Dětská skupina provozována v pobytové místnosti.....	4
3. Výjimky při změně dokončené stavby.....	5
4. Změna v užívání stavby (rekolaudace).....	6
5. Závěr.....	7

1. Právní úprava dětských skupin

Pro právní ukotvení dětských skupin z pohledu požadavků na výstavbu je klíčový § 14 zákona o dětské skupině, který stanoví, že službu péče o dítě v dětské skupině lze poskytovat pouze v místnostech, které splňují technické požadavky na stavby kladené stavebními předpisy na byt, obytnou místnost nebo pobytovou místnost.

Z uvedeného ustanovení vyplývá, že dětská skupina je poskytováním služby, která může probíhat pouze v bytě, obytné místnosti nebo pobytové místnosti. Dětská skupina není samostatnou stavbou, nýbrž jde o provoz, který probíhá v určité stavbě a ustanovení § 14 zákona o dětské skupině pouze požaduje, aby samotný provoz dětské skupiny probíhal v prostorech, které splňují požadavky na byt, obytnou místnost nebo pobytovou místnost.

Stavbu je možné užívat jen k účelu vymezenému v kolaudačním rozhodnutí nebo k účelu stanoveném v povolení záměru (§ 230 odst. 1 a odst. 3 stavebního zákona).

Stavbou se podle okolností míní také její část nebo změna dokončené stavby (§ 5 odst. 6 stavebního zákona).

Změnou dokončené stavby se rozumí také změna v užívání stavby. Změnou v užívání je také změna v činnosti, jejíž účinky by mohly ohrozit život nebo veřejné zdraví, život a zdraví zvířat, bezpečnost nebo životní prostředí [§ 6 odst. 2 písm. d) stavebního zákona].

Bytem se podle § 13 písm. i) stavebního zákona rozumí soubor místností, popřípadě jedna obytná místnost, který svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňuje požadavky na trvalé bydlení.

Obytnou místností je podle § 13 písm. l) stavebního zákona část bytu, která je určena k bydlení, splňuje požadavky na bydlení z hlediska velikosti, denního osvětlení, větrání, vytápění a hluku a má podlahovou plochu nejméně 8 m²; kuchyň se za obytnou místnost považuje, pokud má podlahovou plochu nejméně 12 m²; tvoří-li byt jediná obytná místnost, musí být její podlahová plocha nejméně 16 m².

Pobytovou místností je podle § 13 písm. m) stavebního zákona místnost, která svou polohou, velikostí a stavebním uspořádáním splňuje požadavky na to, aby se v ní zdržovaly osoby.

Vzhledem k tomu, že obytná místnost je definována jako část bytu, lze v zásadě zjednodušit, že dětská skupina může být provozována **v bytě nebo pobytové místnosti**.

Vyhláška o požadavcích na výstavbu navazuje na úpravu v zákoně o dětské skupině a stanoví pouze požadavky na prostory, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině. Nejde tedy o samostatnou stavbu. **Zároveň je jednoznačně v § 3 písm. e) vyhlášky o požadavcích na výstavbu stanoveno, že prostory, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nejsou stavbou pro výchovu a vzdělávání.** Pokud tedy vyhláška o požadavcích na výstavbu klade určité požadavky na stavby pro výchovu a vzdělávání (např. vymezení parkovacích stání), pak tyto vůbec nedopadají na prostory, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině.

2. Dětská skupina provozována v bytě (obytné místnosti)

V případě, že je dětská skupina provozována v bytě (obytné místnosti), pak vyhláška o požadavcích na výstavbu nestanoví žádné dodatečné požadavky a je nutné splnit pouze požadavky, které vyhláška o požadavcích na výstavbu klade na byt (obytnou místnost).

Byt může být vymezený buď v bytovém domě nebo rodinném domě.

Bytovým domem je podle § 13 písm. b) stavebního zákona stavba pro bydlení, ve které více než polovina podlahové plochy slouží bydlení.

Rodinným domem se podle § 13 písm. c) stavebního zákona rozumí stavba pro bydlení, ve které více než polovina podlahové plochy slouží bydlení, a která má nejvýše tři samostatné byty, nejvýše dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví, nebo třetí nadzemní podlaží ustoupené od vnějšího líce obvodové stěny budovy orientované k uliční čáře alespoň o 2 metry.

3. Dětská skupina provozována v pobytové místnosti

Pobytovou místností se rozumí místnost, která je uzpůsobena k tomu, aby se v ní zdržovaly osoby. Může jít tedy v zásadě o jakýkoliv prostor, kde se předpokládá zdržování osob.

V případech, kdy je služba péče o dítě v dětské skupině provozována v pobytové místnosti v jiné stavbě než stavbě pro bydlení, klade vyhláška o požadavcích na výstavbu v § 52 odst. 7 na pobytové místnosti, následující požadavky:

Přístupnost	Prostory určené pro užívání veřejností (rodiče či jimi pověřené osoby) a prostory určené pro užívání dětmi musí být bezbariérově přístupné. Konkrétní technické požadavky na přístupnost stanoví norma ČSN 73 4001 Přístupnost a bezbariérové užívání
Venkovní prostor	Venkovní prostor musí umožnit volný pohyb dětí a žáků, vyhláška nestanoví detailnější pravidla, např. že by se muselo jednat o sportoviště → může jít o jakýkoliv vhodný prostor. Tento venkovní prostor lze nahradit zajištěním využití obdobné plochy.
Teplota	Povrchová teplota vnitřních částí obvodových stěn musí být po celý rok totožná s teplotou vzduchu v místnosti.
Výška parapetu	Základ alespoň 85 cm, v některých případech je nutné 90 cm (přesné požadavky jsou stanoveny v § 34 odst. 5 vyhlášky o požadavcích na výstavbu.
Kubatura vzduchu	Objem vzduchu musí být alespoň 5,3 m ³ na jednu pobývající osobu; tzn. místnost musí být navržena tak, aby na každou pobývající osobu byl stanoven objem vzduchu alespoň 5,3 m ³ .

3. Výjimky při změně dokončené stavby

Požadavky vyhlášky o požadavcích na výstavbu se uplatní pouze u nových staveb a změně dokončené stavby realizované od 1. července 2024. Při změně dokončené stavby (stavební úprava, přístavba, nástavba, změna v užívání stavby) lze podle § 137 odst. 4 stavebního zákona požadavky na výstavbu neuplatnit v rozsahu, v jakém to **závažné územně technické nebo stavebně technické důvody** nebo **jiný veřejný zájem vylučuje**.

Pokud tedy dochází ke zřízení dětské skupiny ve stávající stavbě a je s tím spojena například určitá stavební úprava a některé požadavky vyhlášky nelze objektivně dodržet, je možné požádat o výjimku podle § 137 odst. 4 stavebního zákona. Výjimku je nutné řádně odůvodnit a není na ni právní nárok. Posouzení, zda aplikaci konkrétního požadavku na výstavbu brání závažný územně technický nebo stavebně technický důvod nebo jiný veřejný zájem je na posouzení stavebního úřadu.

Může jít například o situaci, kdy dětská skupina má vzniknout ve stavbě, která původně sloužila k administrativním účelům nebo k poskytování určité služby, přičemž v rámci stavební úpravy nebude možné dodržet požadavek na kubaturu vzduchu, jelikož konstrukce stavby technicky neumožňuje splnění takového požadavku. Dalším případem může být situace, kdy dětská skupina má vzniknout ve stavbě v centru města a skutečně zde není možnost vymezit venkovní prostor nebo jinou obdobnou plochu pro volný pohyb dětí, jelikož z důvodu souvislé zástavby zde žádný volný prostor není.

4. Změna v užívání stavby / rekolaudace

Stavební zákon stanoví, že stavbu je možné užívat pouze k určenému účelu, který je vymezen v kolaudačním rozhodnutí (kolaudačním souhlasu, případně v povolení stavby, pokud stavba kolaudaci nevyžaduje). Pokud má být účel užívání změněn, je nutné požádat o změnu v užívání stavby na stavebním úřadě.

V případě, kdy je dětská skupina provozována v bytovém domě nebo rodinném domě, je klíčové, aby vždy byla splněna definice dané stavby, tedy v případě bytového domu i rodinného domu může být dětská skupina provozována pouze nanejvýš na polovině podlahové plochy. V případě, že bude provozována na více než polovině podlahové plochy, pak nebude splněna definice dané stavby a bude nutná změna v užívání stavby, kde bude příslušný stavební úřad zkoumat podmínky stanovené stavebním zákonem, jeho prováděcími právními předpisy a také jinými právními předpisy, mj. také zda nový způsob využití stavby splňuje požadavky územně plánovací dokumentace v daném území.

Alternativně je možné, že dětská skupina bude provozována pouze jako doplňková činnost k bydlení, tedy bude byt zároveň sloužit k trvalému bydlení, pak může být dětská skupina provozována na celé podlahové ploše stavby, v tomto případě ale dětská skupina musí být pouze doplňková činnost, tedy primární způsob využití je bydlení (uspokojování trvalých potřeb). Typickým příkladem takového provozování dětské skupiny je její existence v rámci bytu nebo rodinného domu, který je trvale užíván pro bydlení, pouze v ranních hodinách do tohoto prostoru dochází děti do „své dětské skupiny“ a v odpoledních hodinách se opět vrací domů.

Obecně však v každém případě bude příslušný stavební úřad posuzovat změnu v účelu užívání stavby v případech, kdy je stavba užívána k jinému účelu, než ke kterému byla určena. Změna v účelu užívání je nutná v případech, kdy její účinky by mohly ohrozit život a veřejné zdraví, život a zdraví zvířat, bezpečnost nebo životní prostředí. Tyto podmínky musí být zkoumány jednotlivě ve vztahu ke konkrétní stavbě. Jinými slovy vždy je nutné zkoumat, zda změnou ze současného užívání na nové dojde k ohrožení bezpečnosti, zdraví atd. Pokud tomu tak nebude, změna v účelu užívání není nutná.

To vyplývá i z judikatury správních soudů. Například podle rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 30 Ca 180/2001-30 ze dne 11. prosince 2001 sice lze stavbu užívat jen k účelu vymezenému v kolaudačním rozhodnutí či jiném opatření stavebního úřadu, i tento účel však má svoji variabilitu. Pokud je stavba užívaná sice k jinému než v kolaudačním rozhodnutí vymezenému účelu, tento účel však nevyžaduje změny ve stavebně technickém uspořádání stavby ani neohrožuje zdraví či životní prostředí, nejde o užívání stavby v rozporu s vymezeným účelem. Obdobně z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 39/2007-80 ze dne 26. června 2008 vyplývá, že k užívání stavby v rozporu s kolaudačním rozhodnutím dochází pouze v případě, že toto užívání vybočuje z mezí daných stavebně právními hledisky, typicky pokud stavba nespĺňuje technické požadavky na stavby určené pro daný způsob užívání a dochází k ohrožení bezpečnosti či životního prostředí.

5. Závěr

Dětská skupina není samostatnou stavbou, jde o provoz, který probíhá v rámci jiné stavby. Dětská skupina musí splňovat pouze požadavky na prostor, ve kterém provoz dětské skupiny probíhá, tzn. požadavky na byt nebo pobytovou místnost. Požadavky na stavby pro výchovu a vzdělávání stanovené vyhláškou o požadavcích na výstavbu se neuplatní.

Stavbu je možné užívat pouze ke stanovenému (povolenému) účelu. Pokud činnost dětské skupiny překračuje variabilitu povoleného užívání stavby, je nezbytné vyhodnotit nezbytnost rekolaudace stavby (§ 239 stavebního zákona).

Pokud dětská skupina má být zřízena ve stávající stavbě, požadavky na výstavbu se nemusí uplatnit za podmínek podle § 137 odst. 4 stavebního zákona – požadavky na výstavbu plně dopadají na nové stavby.

V případě, že je dětská skupina zřizována v bytě (obytné místnosti), musí splnit požadavky kladené na byt (obytnou místnost). V pobytové místnosti, pokud se nejedná o stavbu pro bydlení, musí splnit konkrétní požadavky pouze pro tuto pobytovou místnost, ve které je provozována dětská skupina (přístupnost, výšku parapetu, kubaturu, teplotu a venkovní prostor).